

ETT VARMARE OCH TRYGGARE ÖREBRO

Örebro kommun

Övergripande strategier och budget för 2023

ÖREBRO

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning.....	2
Inledning	3
Ett Örebro för framtiden.....	3
KD prioriterar:.....	4
Trygghet – socialt ansvar	4
Äldre	4
Småhus	5
Ofrivillig ensamhet – ideella organisationer	5
En hållbar kommunal ekonomi.....	6
Ekonomiska ramar	6
Resultatbudget.....	6
Driftbudgetramar	7
Inriktningar för kommunens verksamheter.....	8
Mänskliga rättigheter för allas lika värde.....	8
Integration.....	8
Trygghet och socialt ansvar.....	9
Familjen och barnen i vardagen	10
Rätt att åldras med värdighet och delaktighet	11
Funktionsnedsättning ska inte vara begränsande	12
Landsbygd.....	13
Kultur och fritid för det goda livet samt besöksnäring.....	13
Samhällsbyggnad/samhällsplanering.....	14
Näringsliv, företag och arbetsmarknad.....	15
Miljö och klimat	16
Civila samhällets gemenskap bygger Örebro.....	17
En förskola för lärande, lek och omsorg	18
Grundskola för bildning och kunskap.....	18
Gymnasieskolan – en väg mot fortsatta studier eller arbetliv	19
Bilaga - Driftbudgetförändringar.....	21

INLEDNING

ETT ÖREBRO FÖR FRAMTIDEN

Örebro har utvecklats väl de senaste åren - företag, föreningar och människor vill besöka, verka och leva i vår kommun. Vi är en växande kommun. Samtidigt som Örebro har utvecklats så finns det stor oro och stora problem där fler människor upplever sig otrygga och lever i utanförskap, långt från arbetsmarknad och utan framtidstro. Bristen på samhällsgemenskap är påtaglig. Örebro problem och möjligheter behöver vila på en trygg grund där omsorgen om medmänniskan går hand i hand med människors frihet och ansvar för sitt eget liv. Det är grunden för ett Örebro som kan utvecklas i en bättre riktning.

Snabba samhällsförändringar, ökad grov brottslighet och oro i omvärlden är några av de faktorer som påverkar örebroarnas vardag. Fler människor, framför allt unga, saknar en framtidstro och det finns även en oro hos äldre att inte få tillgång till äldreboende i den form man önskar. Delar av stadens livsmiljöer upplevs mörka och otrygga.

Örebro kommun behöver fokusera på att minska otryggheten och öka människors möjligheter att få en trygg framtid präglad av goda förutsättningar. Örebro ska vara den bästa platsen att leva och växa upp i, där människor känner samhällsgemenskap och tar ansvar för sig själva, sin omgivning och sin medmänniska.

I Örebro ska vi leva sida vid sida som grannar - inte som främlingar. Då behövs ett gemensamt etiskt och kulturellt modersmål där vissa värderingar inte är valbara. Goda värderingar är avgörande för samhällsgemenskap och för att skapa ett gott samhälle. Idag är samhället pluralistisk med många kulturer, religioner och livsstilar sida vid sida. Det är positivt att det finns mångfald, samtidigt som olika värderingar bryts mot varandra. Olika synsätt på män och kvinnor, barns rättigheter och delaktighet har skapat en värderingskris som kan hota vårt demokratiska samhälle. Där behöver Örebro kommun tillsammans med många andra aktörer arbeta intensivt för att skapa tillit och tilltro som är nödvändigt för ett samhälle som håller ihop.

Det ska vara möjligt att leva ett gott och hållbart liv i hela Örebro. Alla hållbarhetsaspekter måste tas i beaktande - ekonomiskt, ekologiskt och socialt. Människor ska åldras i trygghet och med värdighet. Barn ska växa upp under trygga förhållanden med goda livsmöjligheter. Krafttag behövs för att motverka oro och utanförskap. Även på landsbygden ska man kunna leva ett gott liv med goda kommunikationer, handel och service. Örebro ska ta ansvar för framtiden på ett sätt som inte äventyrar de gemensamma resurserna eller kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Susanne Lindholm (KD)

Gruppledare och kommunalråd

KD PRIORITERAR:

TRYGGHET - SOCIALT ANSVAR

Sverige befinner sig i en extrem situation och Örebro är inget undantag. Människor skjuts ihjäl, andra vågar inte vittna på grund av repressalier, knarkhandel sker öppet, gängkriminella och extremister påverkar bostadsområden och våld i nära relationer fortsätter att förstöra livet för främst kvinnor och barn.

Trygghetskameror, ordningsvakter och god samverkan med polis är viktigt och ska prioriteras. Kommunen bär upp mycket av det förebyggande arbetet och det måste börja tidigt! När de första tendenserna visar sig att något inte står rätt till behöver vi agera, för att motverka större problem längre fram.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommun ska arbeta för att det inte ska finnas några utsatta bostadsområden.
- Samverkan mellan skola, socialtjänst och Region Örebro ska prioriteras, exempelvis genom TABB - "Tillsammans för alla barns bästa".
- Örebro kommun ska verka för fler trygghetskameror där behov finns.
- Örebro kommun ska arbeta tydligare med snabba och effektiva insatser mot narkotikahandeln.

ÄLDRE

Människovärdet beror inte på ålder eller den äldres egen förmåga. Äldreomsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Vår utgångspunkt är att varje person bäst känner sina egna behov och att möjligheten till inflytande och valfrihet därför ska vara stort.

En förutsättning för god omvårdnad är att äldreomsorgens medarbetare har rätt kompetens, goda språkkunskaper, känner arbetsglädje och yrkesstolthet. Därför är det viktigt att ett helhetsgrepp tas kring arbetet med kompetensutveckling och god arbetsmiljö.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Utred att kommunen upphör som serviceutförare och stärk upp omvårdnadsinsatser med 10 miljoner.
- Kontinuiteten inom hemvården ska öka.
- Arbeta för att förbättra arbetsvillkoren för personalen inom vård och omsorg.
- Möjliggöra för självstyrande grupper och att sjuksköterskor ska leda och fördela vårdarbetet.

SMÅHUS

Vi kan konstatera att en stor majoritet av svenskarna vill äga sitt boende. Det visar alla undersökningar. De flesta av dem vill också – förr eller senare i livet – bo i ett småhus i någon form. Trots det ser vi att småhusbyggandet inte alls möter dessa behov. Vi kristdemokrater tror att det personliga ägandet ger ökat inflytande över det egna livet, att det främjar ett ansvarfullt förvaltare och bidrar till ett starkare samhälle.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommun ska i högre utsträckning planera för ökad småhusbebyggelse samt byggnation av så kallad trädgårdsstad.
- Örebro kommun ska även verka för att fler tomter för småhus tillskapas på landsbygden samt att de kommunala tätorterna utvecklas.

OFRIVILLIG ENSAMHET - IDEELLA ORGANISATIONER

Ofrivillig ensamhet är ett stort samhällsproblem. Över en miljon människor i Sverige saknar en nära vän. Antalet deltagare på en begravningsgudstjänst har minskat kraftigt och allt fler begravs utan en enda vän eller anhörig närvarande. I Stockholm sker nästan var tionde begravning på detta sätt, enligt Sveriges Begravningsbyråer.

Vi kristdemokrater tror på kraften i gemenskapen: familjen, grannskapet eller föreningen. Det skapar sammanhang och tillhörighet, något människan behöver för att må gott. Ofrivillig ensamhet föder istället ohälsa och samhällsproblem. Därigenom blir det också politikens ansvar att möjliggöra för människor att mötas och hitta positiva lösningar. Örebro behöver mer gemenskap – inte mindre.

Gemenskap utvecklas hos föreningar i det civila samhället. Det civila samhället är tillsammans med det offentliga, näringslivet och hushållen en av fyra grundpelare för att bygga ett starkt samhälle och ska ges goda förutsättningar att utvecklas. Det offentliga ska stödja det civila samhället – inte styra – för samhällets bästa.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommuns samverkan med civilsamhället stärks och utvecklas, ex kring ofrivillig ensamhet och sociala utmaningar.
- Örebro kommun ska placera ut "pratbänkar" för att motverka ensamhet, skapa generationsmöten och öka gemenskapen mellan människor i vår stad.
- Örebro kommun ska möjliggöra för generationsmöten både genom den verksamhet som bedrivs och genom att bygga bostäder för äldre, nära eller samlokaliserade med förskolor.

EN HÅLLBAR KOMMUNAL EKONOMI

Ett gott samhälle kan inte förverkligas utan en väl fungerande samhällsekonomi med politisk och personlig frihet i balans. Dessutom krävs en långsiktighet vilket förutsätter ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. Den kommunala skattesatsen ska vara så låg som möjligt men så hög som nödvändigt.

För att kunna skapa ett gott samhälle måste det finnas en ekonomi som ger de politiska visionerna muskler. Det är ett välfungerande näringsliv och fler personer i arbete som genererar de skatteintäkter som gör det möjligt med en god välfärd för alla. Det är samtidigt viktigt med ett levande samtal om var kommunens gräns för ekonomiskt åtagande går. Kommunen ska inte överta föreningars och enskildas ansvar eller uppgifter, utan i stället vara ett stöd om så behövs.

Över tid har kommunen fått ett allt större åtagande med allt högre förväntningar från invånarna. Det ställer större krav på styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna. För en långsiktig ekonomi i balans och för att undvika ryckighet med sparpaket krävs ständiga prioriteringar och förnyelse av verksamheterna. Det handlar dels om att göra saker rätt och dels om att göra rätt saker.

Örebro kommun behöver arbeta för en ökad affärsmässighet och effektivitet kring processer och ekonomiska flöden där ansvaret bör komma närmare varje medarbetare. När vi själva kan påverka, bidra till lösningar och ta ansvar kan stora resurser frigöras. Exempelvis är *Intraprenad* är en utmärkt form, därför bör förutsättningarna ses över.

Sammanfattning:

- En generell effektivisering på 1 %.
- Överskottsmålet ska uppgå till 1 %.
- Regeringen tillför generella statsbidrag på 60 miljoner.
- Kommundirektören får ett riktat effektiviseringskrav på 30 miljoner.
- Kristdemokraterna gör satsningar för 76 miljoner – se i driftbudgetramarna.

EKONOMISKA RAMAR

RESULTATBUDGET

Resultatbudget <i>Belopp i mnkr</i>	Budget 2022	Rev bud 2022	Prognos 2:2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter och kostnader	-9 392	-9 467	-9 385	-9 980	-10 399	-10 719
- varav effektiviseringsbehov	0	0	0	123	106	
Avskrivningar	-305	-305	-280	-311	-337	-356
Verksamhetens nettokostnader	-9 697	-9 772	-9 665	-10 291	-10 736	-11 075
Skatteintäkter	7 672	7 731	7 957	8 188	8 529	8 881
Generella statsbidrag och utjämning	2 121	2 138	2 176	2 207	2 316	2 306
Summa skatteintäkter och utjämning	9 793	9 869	10 133	10 395	10 845	11 187
Verksamhetens resultat	96	96	468	104	108	112
Finansnetto	213	213	-339	180	200	225
- finansnetto exkl. utdelning	160	160	-369	115	135	160
- utdelning från bolagen	53	53	30	65	65	65
Årets resultat	309	309	129	284	308	337
Årets resultat genom skatter och generella statsbidrag	3,2%	3,1%	1,3%	2,7%	2,8%	3,0%
Verksamhetens resultat genom skatter och generella statsbidrag	1,0%	1,0%	4,6%	1,0%	1,0%	1,0%

DRIFTBUDGETRAMAR

	ÖSB 2022 i 2023 års organisation	KD-BUDGET 2023
Nämnd/anslag, belopp i miljoner kronor		
Kommunfullmäktige	15,7	16,7
Kommunfullmäktige	11,8	12,8
Stadsrevisionen	3,9	3,9
Nämnder	9 671,4	9 929,7
Förskolenämnden	1 123,3	1 150,8
Grundskolenämnden	2 354,8	2 409,4
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	1 169,4	1 211,6
Funktionsstödsnämnden	1 116,7	1 153,2
Socialnämnden	626,4	642,1
Vård- och omsorgsnämnden	1 791,9	1 871,8
Bygg- och miljönämnden	25,0	25,8
Kultur- och fritidsnämnden	380,1	385,9
Markplanerings- och exploateringsnämnden	72,9	80,5
Teknik- och servicenämnden	213,3	209,9
Valnämnden	8,5	0,2
Överförmyndarnämnden	19,3	19,6
Kommunstyrelsen	548,6	540,3
Kommungemensamt	221,2	228,5
Utrymme för kommunstyrelsen	125,4	409,3
Oförutsedda behov – Kommunstyrelsen	21,3	19,0
Oförutsedda behov – KS utskott	1,8	2,2
Utrymme för generella kostnadsökningar	34,1	298,0
Utrymme för kostnadsökningar investeringar, ofördelat	55,3	120,0
Politiskt utrymme	12,9	0,0
Riktat effektiviseringsuppdrag, uppdrag till kommundirektör		-30,0
Finansiering	-345,3	-375,7
Personalförsäkringsnetto	-322,9	-504,4
Pensionskostnader	411,0	576,6
Semesterlöneskultförändringar	20,0	20,0
Kapitalkostnader	-368,6	-376,9
Försäljning tomträtter	-20,0	-20,0
Exploateringsintäkter	-65,0	-71,0
Avskrivning lån	0,2	0,0
Driftbudget totalt	9 467,2	9 980,0

INRIKTNINGAR FÖR KOMMUNENS VERKSAMHETER

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER FÖR ALLAS LIKA VÄRDE

Vårt svenska samhälle vilar på den värdegrund och etik som inspirerats och förvaltats av den kristna och humanistiska traditionen. Där betonas särskilt människans unika och okränkbara värde. Det handlar exempelvis om rätten att få förverkliga värden såsom rätten till liv, frihet, ägande, religions- och yttrandefrihet. Det är politikens uppgift att respektera och främja människans naturliga rättigheter.

Vi bejakar det mångkulturella Örebro med starkt humanistisk grundsyn på migration och på människor från olika bakgrund. Samtidigt blundar vi inte för utmaningarna då människor från vitt skilda bakgrunder och traditioner ska leva sida vid sida. För att hålla samman ett mångkulturellt Örebro krävs samhällsgemenskap och ett etiskt minimum – vilket kommer till uttryck i FN:s allmänna deklaration av mänskliga rättigheter. Dialog mellan kommunen och företrädare från olika religioner är mycket angeläget, t.ex. genom det Interreligiösa rådet.

Demokrati, yttrandefrihet, jämställdhet och barnkonventionen är viktiga grunder. Vi vill sätta gränser för och aktivt motverka våld och kränkningar i människors vardag. I Örebro ska alla erfara frihet och respekt oavsett kön, ålder, social position, funktionsvariationer, sexuell identitet, etnisk eller religiös tillhörighet.

Rättigheterna för Örebros nationella minoriteter och teckenspråkiga behöver säkerställas.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommuns strategiska arbete för Mänskliga rättigheter ska fortsätta, med en bredd av aspekter såsom HBTQ, religiösa minoriteter och hedersproblematik.
- Interreligiösa rådet ska fortsätta, i aktiv dialog kring behov och sociala utmaningar.
- Arbetet mot hedersvåld och hedersproblematik ska intensifieras.

INTEGRATION

Kommunen ska präglas av en medmänsklig syn på människor på flykt och på de som lever i utanförskap samt visa tilltro till deras förmåga. Människor som kommit till Sverige har också ett stort ansvar att bli en aktiv del av samhället och etablerade svenskar har ansvar att bjuda in dem att bli en del av samhällsgemenskapen.

Örebro kommun ska ta ansvar för flyktingmottagandet i proportion och relation till andra kommuners mottagande. Varje nyanländ ska känna till vilka krav och förväntningar som gäller, samt vilka möjligheter som erbjuds. Integrationen i Örebro måste kraftigt förbättras.

En smidig och effektiv integration är av högsta vikt för att tillvarata drivkraften hos nya svenskar att lära sig svenska och snarast bli anställningsbara, alternativt starta eget. Alla nyanlända ska från första dagen få ett konstruktivt mottagande där de ges information om möjligheter för arbete, utbildning och hur man aktivt tar del i samhället. Det är särskilt angeläget att genom samhällsorientering informera om hur samhället fungerar, om demokrati, normer, etik och värderingar.

Fler utrikesfödda måste snabbt komma in på arbetsmarknaden för att undvika långvarigt utanförskap och bidragsberoende. Vi behöver främja en kultur av att arbete lönar sig. Att arbeta ger livsmening och arbetsgemenskap, vilket också skapar förebilder för barn och unga.

Örebro kommun har stort behov av arbetskraft och fler människor kommer att behöva arbeta för att möta behoven i vår växande kommun. Alla bör ha ett arbete att gå till och alla har rätt att jobba hundra procent av sin förmåga.

Örebro kommun ska främja fler arbetstillfällen genom stimulansåtgärder, flexibelt utbildningssystem, samverkan med arbetsförmedling, företag och civilsamhälle för ett effektivt matchningsarbete. Målet är att varje medborgare i Örebro ska känna sig behövd och uppleva tillhörighet.

Många av Örebros miljonprogramsområden kännetecknas av segregation och utanförskap med låg utbildningsnivå, socioekonomisk utsatthet och hög arbetslöshet. Örebros bostadsområden behöver bli mer integrerade med varandra och fler områden ska innehålla varierad bebyggelse med en blandning av upplåtelseformer. Omdaning av Örebros miljonprogramsområden behöver fortsätta med ett ökat inslag av eget ägande och levande verksamhetslokaler som ger en social stabilitet och möjlighet att göra boendekarriär, med ökad trygghet och ansvar för närmiljön. Vi vill inte ha några så kallade utsatta bostadsområden 2030!

POLITISKA FÖRSLAG:

- I Örebro kommun ska det inte finnas några utsatta bostadsområden 2030.
- Integrationen behöver prioriteras omedelbart med en aktiv och kraftfull samverkan över partigränser, mellan förvaltningar och tillsammans med andra aktörer såsom Polisen, Skatteverket, Försäkringskassan och civilsamhället.
- Utbildning och information om vägar till egen försörjning, om lagar, regler, normer och värderingar behöver ske från dag ett.
- Det ska införas aktivitetsplikt vid försörjningsstöd.
- Örebro kommun ska fortsätta förnyelsen av miljonprogramsområden genom ytterligare omdaningar och olika ägarformer.
- Örebro kommun ska arbeta för att föräldrautbildning ska finnas tillgänglig under hela barnets uppväxt. Här är Familjecentraler och studieförbund självklara aktörer.

TRYGGHET OCH SOCIALT ANSVAR

Sverige befinner sig i en extrem situation och Örebro är inget undantag. Människor skjuts ihjäl, andra vägar inte vittna på grund av repressalier, knarkhandel sker öppet, gängkriminella och extremister påverkar bostadsområden och våld i nära relationer fortsätter att förstöra livet för främst kvinnor och barn. Så kan vi inte ha det.

Ett tungt ansvar ligger på rikspolitiken genom förändrad lagstiftning och ökade resurser till polis och rättsväsende. Men vi som kommun ska göra det vi kan och har rådighet över.

Trygghetskameror, ordningsvakter och god samverkan med polis är viktigt och ska prioriteras. Kommunen bär upp mycket av det förebyggande arbetet och det måste börja tidigt! När de första tendenserna syns till att något inte står rätt till behöver vi agera, för att motverka större problem längre fram.

Trygga familjer är det bästa förebyggande arbetet. När en familj inte längre fungerar behöver man se vilket stöd som kan riktas för att hjälpa familjen på fötter. Särskilt sårbara är de barn som växer upp i hem präglade av våld, psykisk ohälsa, hederskultur, droger och utanförskap. Ett fungerande arbete mellan socialtjänst, skola och Region Örebro län som gemensamt arbetar utifrån barnets behov är av yttersta vikt.

Ett stort arbete har gjorts för att kraftsamla kring hemlöshetsfrågorna i Örebro kommun, vilket mynnat ut i en Strategi mot hemlöshet. *Bostad först* och *Stadsmissionen* är två viktiga aktörer. Men det räcker inte - kommunen behöver möjliggöra fler bostäder, arbeta vräkningsförebyggande, och tillsammans med andra aktörer agera utifrån en rad olika insatser för att motverka den akuta hemlösheten.

De goda krafterna behöver stärkas. Civilsamhällets mångfald av föreningar, församlingar och organisationer fyller en viktig funktion för att bygga demokrati, inflytande, samhällsansvar och civilturage. De bidrar till ökad tillit, förtroende och relationer mellan medborgare och till myndigheter. Vi vill se en aktiv, tydlig plan hur civilsamhället i större grad involveras.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Samverkan mellan skola, socialtjänst och Region Örebro ska prioriteras, exempelvis genom TABB - "Tillsammans för alla barns bästa".
- Civilsamhället ska få möjlighet att driva härbärge med en progression till drogfrihet, egen försörjning och boende.
- Antalet kontroller ska utökas för att motverka felaktiga utbetalningar, bidragsfusk av försörjningsstöd och andra bidrag.
- Örebro kommun ska verka för fler trygghetskameror där behov finns.
- Utbildningar i privatekonomi ska stärkas och tillgängliggöras för fler i behov.
- Stärka Stadsmissionens arbete genom att utöka öppettiderna på Porten.
- Fler öppna stödformer såsom föräldrautbildningar ska inrättas ex vid Familjecentraler.
- Utmaningsrätten ska stärkas och Örebro kommuns samarbete med sociala föreningar och sociala företag ska öka.
- Örebro kommun ska arbeta tydligare med snabba och effektiva insatser mot narkotikahandeln.

FAMILJEN OCH BARNEN I VARDAGEN

Familjen är den viktigaste gemenskapen och den grund som samhället står på. Barn som växer upp i trygga familjer får goda förutsättningar att klara livets utmaningar.

"Det är lättare att bygga trygga barn, än att laga trasiga vuxna."

Örebro kommun måste därför uppvärdera och stödja familjerna, inte nedvärdera eller styra. Föräldrarna är de viktigaste i barnens liv. Under de senaste decennierna har en tydlig utveckling skett där små barn tillbringar alltmer tid på förskola. Vi vill bidra till ett samhälle som ger mer tid för barnen och som ökar familjers handlingsutrymme. För de barn som går i förskola, behöver barngrupperna vara mindre än idag och pedagogisk omsorg ska både uppmuntras och utvecklas.

FN:s barnkonvention uttrycker följande grundsyn: *"För att barn ska kunna uppnå en harmonisk utveckling av sin personlighet bör de få växa upp i en familjemiljö och i en omgivning av lycka, kärlek och förståelse. Familjen har en helt avgörande betydelse för barnets trygghet, fostran och växande. Familjen är den viktigaste basen för vidare samhällsengagemang och demokratisk utveckling."*

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommun ska arbeta för att fler öppna förskolor ska drivas i fristående regi.
- Örebro kommun ska arbeta för ökad samlokalisering av familjecentralerna samt att de ska finnas i fler områden.
- En familjerådgivningscheck ska införas och att avgifterna för familjerådgivning ska sänkas. Det ska även finnas möjlighet att välja bland olika familjerådgivare.
- Ett föräldrastödsprogram, exempelvis "Trygga föräldrar", ska utvecklas och erbjudas samtliga blivande föräldrar under hela barnets uppväxttid, gärna i samarbete med civilsamhället.
- Örebro kommun ska fortsätta ge möjlighet att driva pedagogisk omsorg.
- Information om kommunens aktiviteter som riktar sig till småbarnsföräldrar ska öka.

RÄTT ATT ÅLDRAS MED VÄRDIGHET OCH DELAKTIGHET

Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde med hänsyn till själsliga, andliga och materiella behov. Denna samhällsliga skyldighet innebär att äldreomsorgen måste vara väl utbyggd med hemtjänst och hemsjukvård, olika former av dagverksamhet samt ett varierat utbud av boendeformer.

Människovärdet beror inte på ålder eller den äldres egen förmåga. Äldreomsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Vår utgångspunkt är att varje person bäst känner sina egna behov och att möjligheten till inflytande och valfrihet därför ska vara stort. Om man flyttar till ett boende för äldre, exempelvis särskilt boende eller trygghetsboende, ska man i möjligaste mån kunna behålla sina vanor.

Närhet och gemenskap är grundläggande mänskliga behov, något som det offentliga inte fullt ut kan tillfredsställa. Av denna anledning måste äldreomsorgen måna om goda relationer och ett gott samarbete med exempelvis anhöriga, föreningar, kyrkor och andra ideella krafter. Det relationella och personcentrerade perspektivet är också viktigt i arbetet med nära vård. Kommunens samverkan med regionen behöver stärkas så att insatserna och övergången mellan de olika aktörerna upplevs som smidig av den äldre.

Det är viktigt att poängtera att äldre inte är homogen grupp och behoven skiftar under livets gång. Många är friska långt upp i åldern och har inte behov av vårdboende, däremot finns behovet att gemenskap och en enklare vardag. Därför ska det finnas ett brett utbud av senior- och trygghetsboenden som kan erbjuda ett aktivt liv i gemenskap för att värna det friska med bibehållen livskvalitet och ett gott liv även som äldre.

En förutsättning för god omvårdnad är att äldreomsorgens medarbetare har rätt kompetens, goda språkkunskaper, känner arbetsglädje och yrkesstolthet. Därför är det viktigt att ett helhetsgrepp tas kring arbetet med kompetensutveckling och god arbetsmiljö.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Utredda möjligheten för kommunen att inte längre agera serviceutförare inom hemvården.
- Kontinuiteten inom hemvården ska öka med mål att ha så få personer som möjligt i den äldres hem.

Örebro kommun ska arbeta för att attraktiviteten inom äldreomsorgen ökar, genom bättre arbetsmiljö, ex utan delade turer.

- Möjliggöra för självstyrande grupper och att sjuksköterskor ska leda och fördela vårdarbetet.
- Maximera välfärdsteknologin och digitaliseringen inom äldreomsorgen.
- Kartlägga och åtgärda personalens behov av kompetens, såsom språk och omvårdnadskunskap.
- Örebro kommun ska stimulera byggnation av senior- och trygghetsboenden genom att sluta avtal med privata fastighetsägare.
- Örebro kommun ska reservera/markanvisa attraktiva tomter till byggnation av senior- och trygghetsboenden.
- Örebro kommun ska möjliggöra för generationsmöten både genom den verksamhet som bedrivs och genom att bygga bostäder för äldre, nära eller samlokaliserade med förskolor.
- Arbetet mot ofrivillig ensamhet ska stärkas.
- Fortsätta stärka rörelse och motion för äldre.

FUNKTIONSNEDSÄTTNING SKA INTE VARA BEGRÄNSANDE

Myten om den perfekta människan som ideal och norm riskerar att bli ett hot mot viktiga värden som delaktighet och solidaritet. Politiken måste förankras i en människosyn som både tillmäter människan ett absolut och okränkbart värde och erkänner att alla människor är olika med olika begåvning, intressen och förutsättningar.

Detta är en viktig utgångspunkt när det gäller personer med olika typer av funktionsnedsättning, men även personer som på olika sätt hamnat i ett utanförskap eller en social utsatthet. Utifrån sina egna villkor ska alla ha rätt till delaktighet i samhället.

Gemensamt för oss människor är att vi är sociala varelser med behov av små, naturliga gemenskaper. Familjen och andra anhöriga har en central plats i det stöd som ges. Den egna familjen är alltid nödvändig, men inte alltid tillräcklig, för att klara av alla utmaningar. Insatserna ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafter som finns hos varje person.

Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet till jobb. Det ger livskvalitet, självbestämmande och delaktighet i samhället. Offentlig sektor har ett ansvar för att visa vägen för övriga arbetsgivare genom att nyanställa.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Alla driftsnämnder ska avsätta medel i sin budget för att möjliggöra arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning.
- Daglig verksamhet bör i större utsträckning förläggas på vanliga arbetsplatser, såsom skolor med Entréskolans *Team Entré* som förebild.
- Örebro kommun ska möjliggöra kulturverksamhet för och med personer med funktionsnedsättning i samarbete med civila samhället.

- Örebro kommun ska säkerställa att tillräckligt många grupp- och servicebostäder byggs.

LANDSBYGD

Landsbygden är en viktig del av kommunen. Det ska finnas likvärdiga förutsättningar oavsett var man väljer att bo. Kommunen ska verka för att få fram fler tomter för att underlätta småhusbyggnad, med fördel i anslutning till busslinjerna på landsbygden.

Landsbygden och tätorterna runt om Örebro erbjuder andra kvalitéer och möjligheter än staden. Närhet till natur, småskalighet och sociala sammanhang är exempel på kvalitéer som ska värnas och utvecklas. Tätorter såsom Garphyttan, Glanshammar, Odensbacken, Stora Mellösa, Vintrosa har stor betydelse för omgivande landsbygd och kommunens framtida utveckling. Vi vill främja en god utveckling för de små tätorternas centrum så att de hittar nya funktioner, utvecklas, fylls med liv och rörelse. För en fortsatt positiv utveckling vill vi främja goda kommunikationer, handel, service, bebyggelse och en nära äldreomsorg. Det är också angeläget med aktiva lokala utvecklingsråd eller byalag för delaktighet och inflytande.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommun ska arbeta för att landsbygdens tätorter utvecklas i samverkan med företag och föreningsliv.
- Örebro kommun ska uppmuntra, stödja och ha dialog med lokala samverkansföreningar och byalag.
- Örebro kommun ska verka för att fler tomter för småhus erbjuds på landsbygden.
- Örebro kommun ska verka för att fler laddstolpar tillskapas även i landsbygdens tätorter.

KULTUR OCH FRITID FÖR DET GODA LIVET SAMT BESÖKSNÄRING

Ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och friluftsliv bidrar till ett samhälle där det är gott att leva, något som har stor betydelse både för att skapa en attraktiv kommun och för enskilda medborgare. Kulturen är en omistlig del av livet därför att den tillför människan och samhället mera än det materiella perspektivet. Open Art - vars ursprung är en kristdemokratisk idé att ta kulturen ut i det offentliga rummet - ska fortsätta i samarbete med näringslivet.

Ett samhälle utan ett rikt kulturliv är fattigt och missar den inspiration som kulturella uttryck förmedlar. Tillgång till kultur bidrar till att skapa en meningsfull fritid och livskvalité.

Det offentliga ska dock inte primärt utföra verksamheten, däremot i samverkan med civilsamhälle såsom föreningar, församlingar, studieförbund och näringsliv skapa förutsättningar för att medborgarna ska kunna erbjudas ett rikt och varierat kultur-, fritids- och friluftsliv.

Barn som läser och deltar i kulturella verksamheter genom livet är mer benägna att engagera sig för samhället och i lägre grad hamna i utanförskap. Barns rätt till kultur är dessutom lagstadgad enligt Barnkonventionen. Därmed vill Kristdemokraternas skapa goda förutsättningar för en aktiv fritid för barn och unga med rörelseglädje och kultur.

Vi vill främja ett brett och vitalt föreningsliv. Här uppstår mellanmänskliga relationer som ger oss grundförutsättningar för demokrati och medmänsklighet. Föreningslivet är också en nyckel för att skapa en bättre fungerande integration. Vid sidan av "fika" är föreningsliv en del av den svenska kulturen som nya svenskar behöver bjudas in till.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommun ska införa ett "fritidskort" till barn och unga.
- Örebro kommun ska placera ut "pratbänkar" för att motverka ensamhet, skapa generationsmöten och öka gemenskapen mellan människor i vår stad.
- Örebro kommun ska verka för fler hundlekplatser - gärna i samverkan med föreningslivet.
- Örebro kommun ska fullfölja detaljplanens intention och flytta ett kapell till Wadköping för att belysa Örebros roll i såväl folkrörelse som frikyrkohistorien och möjliggöra för exempelvis vigslar.
- Örebro kommun ska säkerställa att kultur är tillgängligt inom äldreomsorg och förskola.
- Verksamheten El Sistema ska värnas.
- Tegelbruket värnas samt att deras arbetssätt med samverkan mellan många aktörer används på fler platser.
- Örebro kommun ska säkerställa att flickor och pojkar ska ha likvärdig tillgång till idrottshallar, halltider samt bidrag.
- Örebro kommun ska göra det möjligt för föreningslivet att nyttja kommunala anläggningar.

SAMHÄLLSBYGGNAD/SAMHÄLLSPLANERING

Örebro ska vara en trygg och attraktiv kommun att leva i, där invånarna själva tar aktiv del i beslutsprocesser och känner sig delaktiga i skapandet av sina närmiljöer. Det offentliga rummet ska vara öppet för alla. Det goda samhället ska planeras för långsiktig hållbarhet – både ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

Hur städer och samhällen planeras och gestaltas spelar stor roll för hur de utvecklas och upplevs. Bostäder och samhällsplanering påverkar i hög grad och under lång tid vår livsmiljö. Därför är det av stor vikt med en arkitektur och stadsplanering som skapar bestående värden och är hållbar i begreppets fulla bemärkelse - social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Mötesplatser är en förutsättning för en trygg och säker kommun. Människor upplever sig tryggare i närheten av andra människor. Planeringen bör inriktas på att bygga och utforma Örebro så att trygghet främjas samtidigt som brott förebyggs och försvåras. Trygghetsskapande åtgärder såsom belysning i motionsspår, gångstråk och i tunnlar måste både inventeras och förbättras. Vid samhällsplanering måste synliga och osynliga barriärer mellan människor byggas bort. Människor behöver dela gemensamma ytor och bostadsområden behöver tydligt integrera och samspela med varandra. Närhet är viktigare än täthet – närhet till service, handel, fritid och till andra människor.

Örebro kommun växer och bostadsbyggandet och verksamhetsmark för företagsetableringar behöver fortsatt prioriteras för att möta efterfrågan. För en attraktiv stadsmiljö ska det finnas variation i färg, form och höjd. I nya bostadsområden

ska det finnas olika upplåtelseformer - hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter och småhus. Bygglovshanteringen bör förenklas och betydligt fler villor eller småhus än idag behöver planläggas och byggas. I Örebro ska det prioriteras att byggas så kallade trädgårdsstäder samt att tomtmark finns tillgänglig efter behov för att främja byggande på landsbygden – både småhus och hyresrätter.

Kollektivtrafiken i Örebro behöver anpassas till vår befolkningsutveckling och utvecklas med snabb och tät turtrafik. Örebro kommun ska arbeta och verka för att fler människor åker kollektivt och att gång- och cykelstråken utvecklas. Underhållet av belysning, VA-anläggningar och konstruktionsbyggnader är kraftigt eftersatt i Örebro och nödvändiga åtgärder måste prioriteras.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommun ska upphandla extern byggnation av välfärdsfastigheter i högre utsträckning
- Örebro kommun ska verka för att fastigheter hos de kommunala bolagen avyttras för att möjliggöra för ökat diversifierat ägande och framtida investeringar.
- Örebro kommun ska i högre utsträckning planera för ökad småhusbebyggelse samt byggnation av så kallad trädgårdsstad.
- Örebro kommun ska verka för att fler laddstolpar tillskapas.
- Arbetet med fler pendlarparkeringar/mobilitetshubbar ska intensifieras.
- Örebro kommun ska genomföra en utvärdering av BRT:s effekter på etapp 1 inför beslut om kommande etapper.

NÄRINGS LIV, FÖRETAG OCH ARBETSMARKNAD

Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för det goda samhället och en god välfärd. Det ger resurser till välfärden och är både en förutsättning för och ett tecken på en sunt växande kommun.

Örebro kommun ska präglas av positiv syn på entreprenörskap och människors kreativa idéer för ett dynamiskt småföretagande. Kommunens medarbetare bör förmedla god service och förståelse för företagets behov. Kommunen ska fortsätta att aktivt skapa förutsättningar för nya etableringar i samarbete med hela regionen, samt erbjuda goda förutsättningar för mer innovation och fler samarbeten.

Örebro ska vara "bra på att vara kommun" med hög kvalitet på exempelvis skolor, fritidsliv och kulturutbud vilket även är positivt för företag, verksamheter och kompetenser som vill etablera sig i Örebro. Företagen ska kunna hitta rätt kompetens genom ett välfungerande och flexibelt utbildningssystem för människors olika faser.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommun ska utveckla EN tydlig ingång med företagslots för allt som rör företagande.
- Dialogforum ska hållas regelbundet med olika branscher för att lyssna in företagets behov och åsikter.

- Örebro kommun ska värna valfriheten, utmaningsrätten och LOV - lagen om valfrihet.
- En policy mot osund konkurrens från kommunalt driven verksamhet ska tas fram.
- Örebro kommun ska utveckla arbetet med sociala krav vid upphandlingar så att fler långtidsarbetslösa och personer med funktionsnedsättning får möjlighet till jobb.
- I nära dialog med branscherna ska utbildningsformer tas fram som möter näringslivets behov.
- Örebro kommun ska verka för att socialt företagande kan utvecklas i nära samverkan med kommunens behov.
- Örebro kommun ska verka för att fler verksamheter drivs i intraprenadform

MILJÖ OCH KLIMAT

Globalt och lokalt finns vi i en klimatkris, utsläppen av växthusgaser hotar klimatet genom det liv vi lever. Vår livsstil i västvärlden kräver egentligen "fyra jordklot". Tillväxten måste ske inom jordens hållbara gränser. Grundtankarna är: "tänka globalt – och handla lokalt", "det ska vara lätt att göra rätt" och "det som är skadligt för klimatet ska vara dyrt".

Vår kommun har ett särskilt ansvar att bygga ett Örebro där skadlig miljöpåverkan minimeras, energin är fossilfri, trafiksystemen är hållbara och där naturresurserna tas tillvara i kretslopp tillsammans med klimatsmarta livsmedel. Örebro kommun behöver också uppmuntra en effektivare resurshantering där medvetenheten om cirkulär ekonomi ska stärkas för en långsiktig och hållbar omställning av samhället.

Det krävs en aktiv samhällsplanering för att uppnå målet att Örebro kommuns organisation ska vara fossilfri 2030 och hela kommunen fossilfri 2045. För stadens växande behovs planering som ger goda förutsättningar och uppmuntrar till ett ökat cykelåkande samt till kollektivt resande.

Kommunen har ett särskilt ansvar för inköp av klimatsmarta livsmedel och matlagning. Målet för andel ekologisk mat är 80 % och närodlad mat 20%. Klimatpåverkan och svinn ska minska i kommunens måltidsverksamhet.

Naturvården är avgörande för den biologiska mångfalden, därför krävs reservatskydd i olika former med stor naturhänsyn i skogs- och jordbrukslandskap.

Kommunens kapitalplacering ska vara hållbar, bestå av värdepapper med minskat klimatavtryck och vara helt fri från fossila värdepapper. Fortsatt satsning på gröna finanser med s.k. gröna obligationer är en konsekvens av en etisk grund för tillväxt och utveckling.

Kommunen ska aktivt använda upphandlingsinstrumentet för att stimulera och driva en god klimat- och miljöutveckling/innovation i samhället.

För att minska utsläppen behöver vi elektrifiera samhället och ställa om till fossilfri elproduktion. Transportsektorn och basindustrin står för den största andelen av utsläppen. Kommunen ska genom att skapa förutsättningar för utbyggd laddinfrastruktur och villkor i upphandlingar främja att elektrifieringen av bilar och vätgasdrift av tyngre fordon påskyndas.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Programmet för hållbar utveckling ska prioriteras och efterlevas.
- Örebro kommun ska verka för att byggnation av att solceller underlättas och att solceller installeras på offentliga byggnader.
- Örebro kommun ska arbeta för att fler våtmarker skyddas, restaureras och återskapas.
- Örebro kommun ska möjliggöra så att medborgarnas resvanor blir mer hållbara.
- Örebro kommuns kapitalplaceringar ska bidra till hållbarhet, vara fossilfria och minska klimatavtrycket.
- Vid upphandling ska det ställas krav på att det totala ekologiska fotavtrycket ska redovisas och beaktas.
- Örebro kommuns dagvattenhantering ska utvecklas till att i högre utsträckning bidra till goda livsmiljöer samt att dagvatten renas, fördröjs och avleds på ett hållbart och säkert sätt
- Örebro kommun ska underlätta för och öka medvetenheten om cirkulär ekonomi, återvinning och återbruk, särskilt byggåterbruk.

CIVILA SAMHÄLLETS GEMENSKAP BYGGER ÖREBRO

Örebro har starka historiska rötter i folkrörelserna som bidragit till demokrati och delaktighet. De små naturliga gemenskaperna, där familjen är grundläggande, med grannskap och föreningar, bygger samhället och bidrar till ett sunt växande Örebro.

Örebro har ett rikt civilsamhälle med föreningar, organisationer, kyrkor och samfund samt en mängd frivilliga nätverk. Civilsamhället är tillsammans med det offentliga, näringslivet och hushållen en av fyra grundpelare för att bygga ett starkt samhälle och ska ges goda förutsättningar att utvecklas. Det offentliga ska stödja det civila samhället – inte styra.

Vi ser positivt på att civilsamhället kan vara välfärdsaktör, t.ex. genom att ta över lämpliga verksamheter inom fritids- och sociala området. Här är IOP - Idéburet offentligt partnerskap, en utmärkt form för att avtala kring samarbetet med kommunen.

Vi vill uppmuntra till den sociala ekonomin, kooperativt och socialt företagande. Detta stärker demokrati och delaktighet och bör beaktas i upphandlingar och som komplement till arbetsmarknaden.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Örebro kommun ska vara öppna för att lämna över verksamheter som lika bra och bättre kan drivas av civilsamhället.
- Örebro kommun ska aktivt främja avtal genom IOP – Idéburet offentligt partnerskap.
- I upphandlingar ska Örebro kommun beakta socialt företagande.
- Föreningar ska i största möjliga mån få fleråriga avtal för att säkra långsiktighet.

EN FÖRSKOLA FÖR LÄRANDE, LEK OCH OMSORG

Förskolan ska vara en trygg miljö som genomsyras av lärande, kreativitet, utforskande och en god omsorg. Förskolan möjliggör för föräldrar att arbeta, studera eller söka jobb och har också ett pedagogiskt uppdrag där barnen förbereds inför skolan.

Förskolan ska präglas av god kvalitet med personal som har såväl pedagogisk som omvårdande kompetens. För barn i de lägre åldrarna är det av stor vikt att skapa trygghet och möjlighet till god anknytning mellan barn och vuxna, medan de äldre barnen introduceras till vetenskapens fantastiska värld där pedagogerna lockar barnen till förundran.

Att förskolor kan drivas i både fristående som kommunal regi är positivt. Det är viktigt att såväl kommunala som fristående förskolor ges samma förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Barn är olika och därför ser vi positivt på att pedagogisk omsorg erbjuds för alla som önskar.

Alla barn och framför allt de allra minsta, mår bäst i små grupper och i små gemenskaper. Vi vill bidra till ett samhälle där föräldrar/vårdnadshavare bemyndigas och stärks i sin självbild att vara de viktigaste personerna för barnet. Vi ser ett värde i att de allra minsta barnen skall kunna tillbringa längre tid med sina föräldrar/vårdnadshavare.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Ändrad finansieringsmodell för förskolan genom anslag istället för per barn i syfte att minska barngrupperna.
- Pedagogisk omsorg ska fortsätta för ökad valfrihet.
- Tidiga insatser ska prioriteras inom förskolan i tätt samarbete med socialtjänsten.
- Vi vill se fler öppna förskolor både i privat regi och hos Familjecentraler.

GRUNDSKOLA FÖR BILDNING OCH KUNSKAP

Skolan utgör tillsammans med hemmet den viktigaste grundstenen för att bygga ett demokratiskt samhälle. Skolan ska skapa en kreativ lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapsmålen och nå sin fulla potential. Barn är olika och det är viktigt att de tidigt får det stöd de behöver

Värdegrundsarbetet ska vara grundläggande i skolans vardag. Nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling ska alltid råda och det ska alltid finnas någon vuxen att anförtro sig åt när man behöver det. En god relation mellan skolan och hemmet bör främjas. Nyanlända barn integreras ofta snabbare i svenska samhället än vad deras föräldrar/vårdnadshavare gör. Därför bör skolan ha god kunskap, metoder och beredskap för hedersrelaterade situationer och arbeta på innovativa sätt för att förenkla integrationen för hela familjen.

Skickliga lärare är den viktigaste faktorn för en bra skola, liksom ett kompetent ledarskap som skapar en pedagogiskt stödjande organisation. Idag är en alltför stor andel icke behöriga lärare. Örebro kommun behöver aktivt arbeta för att göra yrket attraktivt med mindre andel administration och mer tid i klassrummet. Fler vuxna i skolan behövs såsom speciallärare, elevstödjare, mentorer och familjestödjare. I vissa lägen behövs även två pedagoger i klassrummet.

Att alla elever ges bästa möjliga förutsättningar att nå målen i skolan ska vara en självklarhet. Tidiga insatser där signaler på att elever inte kommer att nå målen är avgörande. Särskilt begåvade elever bör också uppmärksammas och utmanas.

En mångfald av skolor och profiler ska kunna erbjudas. Kommunala och fristående skolor ska ges samma förutsättningar att bedriva sin verksamhet. På kommunens hemsida ska man kunna söka till både kommunala skolor och friskolor och vi strävar efter ett aktivt skolval för alla elever.

Entreprenörskap och entreprenöriellt tänkande bör genomsyra undervisningen under hela skoltiden och redan i tidig skolålder träna elever till alternativa och kreativa lösningar.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Alla elever och föräldrar i Örebro kommun ska uppmuntras att göra ett aktivt skolval.
- Örebro kommun ska utreda möjligheten till skolskjuts, även för de som valt fristående alternativ.
- Örebro kommun ska verka för fler vuxna i skolan (elevstödjare, familjestödjare etc).
- Örebro kommun ska erbjuda digital studie- och yrkesvägledning.
- Örebro kommun ska säkerställa goda kontaktvägar och dialog med fristående aktörer.
- I Örebro kommun ska särskilt begåvade elever uppmärksammas och ges det stöd de behöver för att kunna utmanas och utvecklas.
- Kompetensen ute i verksamheterna kring NPF ska höjas.
- Örebro kommun ska ha god tillgång till adekvata läromedel.
- Fler speciallärare ska finnas i skolan vilket stöds genom regeringens satsning.
- Lärare ska ges redskap att hantera stök i klassrummet, såsom mobilförbud och förväntanskontrakt om skolans ordningsregler som elever och föräldrar förväntas skriva på.
- Ung Företagsamhet och Arbetsmarknadskunskap ska säkerställas på alla skolor.
- Lärare ska ges mer tid för undervisning och avlastas genom mentorer och lärarassistenter samt att den administrativa bördan ska minska.

GYMNASIESKOLAN – EN VÄG MOT FORTSATT STUDIER ELLER ARBETLIV

Gymnasieskolan ska ge en stabil grund inför vuxenlivet såväl för den som planerar att studera vidare som för den om vill ut på arbetsmarknaden direkt.

Gymnasieskolan ska ta tillvara elevernas intressen, behov och framtidsplaner men också utmana och rusta inför de branscher där arbeten kan erbjudas. En bredd av både teoretiska och praktiska program ska finnas. Vi vill därtill verka för att det ska finnas olika former av lärlingsprogram i nära samverkan med det lokala näringslivet.

För att kunna förbereda eleverna inför framtiden och stärka motivationen för alla elever behövs ett nära samarbete mellan skola, näringsliv och övriga samhället. Här spelar möjligheten till bra studie- och yrkesvägledning en stor roll.

Kommunala och fristående skolor ska ges samma förutsättningar.

POLITISKA FÖRSLAG:

- Yrkesprogrammen ska värnas och utvecklas, tillsammans med näringslivet och föreningslivet, för att möta arbetsmarknadens behov och krav.
- Verka för en viss marknadsandel för kommunala gymnasierna, för att säkra kvalitet och framtid. Vi vill öka möjligheten till marknadsföring även för de kommunala.
- Att elever med hög problematisk frånvaro, ”hemmasittare”, snabbt och effektivt följs upp.
- Ung Företagsamhet ska säkras på alla gymnasieskolor.

BILAGA - DRIFTBUDGETFÖRÄNDRINGAR

Förskolenämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	1 123 323
Justeringar inför 2023	
Återföring tillfällig satsning BOU 2022	-2 115
Effektiviseringskrav 1 %	-11 212
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	5 604
PO-påläggskompensation	28 204
Kristdemokraternas politiska prioritering	7 000
Ram 2023	1 150 804

Grundskolenämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	2 354 806
Justeringar inför 2023	
Återföring tillfällig satsning BOU 2022	-1 885
Effektiviseringskrav 1 %	-23 529
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	9 947
PO-påläggskompensation	53 072
Kristdemokraternas politiska prioritering	17 000
Ram 2023	2 409 411

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	1 169 379
Justeringar inför 2023	
Effektiviseringskrav 1 %	-11 694
Volymkompensation	18 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	4 209
PO-påläggskompensation	23 850
Kristdemokraternas politiska prioritering	7 900
Ram 2023	1 211 644

Funktionsstödsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	1 116 679
Justeringar inför 2023	
Återföring av tillfällig satsning SOV 2022	-2 389
Effektiviseringskrav 1 %	-11 143
Volymkompensation LSS	23 700
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	2 695
PO-påläggskompensation	20 133
Kompensation från investeringspott	550
<i>(Brandskydd grupp 133 tkr, Grupp- och servicebostad, Återbruksgatan 417 tkr)</i>	
Kristdemokraternas politiska prioritering	3 000
Ram 2023	1 153 225

Socialnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	626 365
Justeringar inför 2023	
Återföring av tillfällig satsning SOV 2022	-1 985
Effektiviseringskrav 1 %	-6 244
Volymkompensation socialtjänst	6 000
GVI	400
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	2 493
PO-påläggskompensation	7 499
Kompensation från investeringspott	510
<i>(Stödboende Sturegatan 310 tkr, Bruksgatan, renovering 200 tkr)</i>	
Kristdemokraternas politiska prioritering	7 062
Ram 2023	642 100

Vård- och omsorgsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	1 791 857
Justeringar inför 2023	
Återföring av tillfällig satsning SOV 2022	-3 974
Effektiviseringskrav 1 %	-17 879
Hysesrabatt Karlslund (sista)	500
Hysesrabatt Öbo omsorg (sista)	4 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	5 597
PO-påläggskompensation	35 437
Kompensation från investeringspott	30 166
<i>(Västerpark våbo 28 516 tkr, Löwenhjemska våbo, förstärkt brandskydd 1650 tkr)</i>	
Kristdemokraternas politiska prioritering	26 109
Ram 2023	1 871 813

Bygg- och miljönämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	25 039
Justeringar inför 2023	
Effektiviseringskrav 1 %	-250
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	265
PO-påläggskompensation	752
Ram 2023	25 806

Kultur- och fritidsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	380 136
Justeringar inför 2023	
Effektiviseringskrav 1 %	-3 754
Återföring Open Art	-2 500
Återföring tillfällig satsning Öknaspåret	-600
Återföring tillfällig hyressänkning Behrn arena ÖSK och KIF Örebro DFF	-1 450
Återföring tillfällig satsning 10-mila orientering	-184
Lov Örebro	3 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	753
PO-påläggskompensation	4 470
Kompensation från investeringspott	1 056
<i>(Kultur och fritidscenter, s:a Ladugårdsängen hyra 656 tkr, övrigt 400 tkr)</i>	
Kristdemokraternas politiska prioritering	5 000
Ram 2023	385 927

Markplanerings- och exploateringsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	72 867
Justeringar inför 2023	
Effektiviseringskrav 1 %	-728
Återföring tillfällig satsning 10-mila orientering	-70
Redovisningsteknisk resursflyttning - Exploatering drift	6 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	344
PO-påläggskompensation	2 118
Ram 2023	80 531

Teknik- och servicenämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	213 306
Justeringar inför 2023	
Effektiviseringskrav 1 %	-2 053
Återföring tillfällig satsning 10-mila orientering	-40
Återföring tillfällig satsning Asfalt	-8 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	513
PO-påläggskompensation	3 167
Kristdemokraternas politiska prioritering	3000
Ram 2023	209 893

Valnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	8 538
Justeringar inför 2023	
Återföring valårsbudget	-4 000
Återföring del av statsbidrag allmänna val	-4 315
Ram 2023	223

Överförmyndarnämnden	
Ram 2022	19 297
Justeringar inför 2023	
Effektiviseringskrav 1 %	0
Återföring av tillfällig satsning SOV 2022	-52
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	45
PO-påläggskompensation	269
Ram 2023	19 559
Kommunfullmäktige	
Ram 2022	11 794
Justeringar inför 2023	
Tillfällig satsning - utbildning ny mandatperiod	1 000
Ram 2023	12 794

Stadsrevisionen	
Ram 2022, belopp i tkr	3 894
Justeringar inför 2023	
Ram 2023	3 894

Kommunledningen	
Ram 2022	45 553
Justeringar inför 2023	
Återföring överfört resultat 2022 (Kommunledning)	-10 000
Ram 2023	35 553

Kommunstyrelsen - Kommunledningsförvaltningen	
Ram 2022, belopp i tkr	503 091
Justeringar inför 2023	
Återföring tillfällig satsning IT-säkerhetsprojekt	-1 205
Återföring tillfällig satsning Lov Örebro	-2 400
Återföring tillfällig satsning beredskapslager livsmedel 2022	-700
Återföring tillfällig satsning GIS- integration 2022	-2 000
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	1 961
PO-påläggskompensation	10 632
Kompensation från investeringspott (Gemensamt servicecenter 300 tkr)	300
Effektiviseringskrav 1 %	-4 968
Ram 2023	504 711

Utrymme för Kommunstyrelsen	
Ram 2022, belopp i tkr	125 448
Justeringar inför 2023	
Återföring tillfälliga satsningar 2022 - oförutsedda behov (netto)	-2 328
Återföring tillfälliga satsningar 2022 - KS-utskott (netto)	400
Återföring - överfört resultat	10 000
Återföring tillfälliga satsningar	2 000
Återföring ianspråktagande av eget kapital	-5 700
2023 års utrymme generella kostnadsökningar, ej fördelat	263 976
2023 års utrymme för kompensation investeringar ej fördelat	64 687
Förändring utrymme för Kommunstyrelsen (netto)	-7 200
Riktat effektiviseringsuppdrag till Kommundirektören	-30 000
Tillfälligt minskat anslag politiska prioritering	-2 000
Tillfälligt minskat anslag överfört resultat	-10 000
Ram 2023	409 283

Kommunstyrelsen - Kommungemensamt	
Ram 2022, belopp i tkr	253 267
Justeringar inför 2023	
Återföring extra driftanslag Alfred Nobel 2022	-483
Återföring politisk prioritering	-2 000
Förändrat uppdrag - Centralt skyddslager, fördelas i takt med förbrukning	-250
Örebrokompaniet (netto)	666
Strategi mot hemlöshet	400
Nerikes brandkår	6 000
Länsmusiken reglering tidigare avtalat belopp	2 000
Tillfälligt minskat anslag för omställning och kompetens	-8 000
Minskat anslag - utrymme för kompetensförsörjning	-3 000
Minskat anslag - marknadsföringsbidrag till Ryanair (Örebrokompaniet)	-600
Ram 2023	248 000

Kommunstyrelsen - Kommungemensamma statsbidrag	
Ram 2022, belopp i tkr	-32 100
Justeringar inför 2023	
Minskat antal asylsökande som berättigar till statliga bidrag	12 600
Ram 2022	-19 500

Finansiering	
Ram 2022, belopp i tkr	-345 300
Justeringar inför 2023	
Nytt pensionsavtal samt värdesäkrade pensioner	173 766
Kapitalkostnader - aktiverade investeringar	-8 352
Redovisningsteknisk resursflyttning - Exploatering drift	-6 000
Avskrivning lån (upphör)	-200
Förändrat PO (intern intäkt från nämnderna)	-189 603
Ram 2023	-375 689

Driftbudgetramar - verksamhetens intäkter och kostnader	9 979 982
--	------------------

